

Bij-Zaken

38e Jaargang - Nummer 2 - Zomer 2023

Inhoud:

2. **Verslag van de voorzitter**
3. **GroenRubriek**
4. **Fly Gaai!**
4. **We stellen een aantal leden voor**
9. **Bijen in de poëzie**
10. **Ecologisch tuinieren**
11. **Lezing van Elise Groothuis**
12. **Estafette stokje**
12. **25-jarig lidmaatschap**
13. **Hennep**
14. **Geslaagde actie**
14. **Recept**
15. **Colofon**

AVBBer van het jaar

Elk jaar mogen de leden van de AVBB iemand voordragen, die veel voor de vereniging betekent en dus wel eens in het zonnetje gezet mag worden. De winnaar krijgt een beeldje met daarop zijn of haar naam. Het is een wisselbeeldje dat de winnaar een jaar lang thuis op de kast mag zetten.

Weet u iemand die deze prijs verdient, dan kunt u dat opgeven (met motivatie) bij Frank Holleman:
frankholleman14@gmail.com
Graag voor 15 juni.

Op de borrel na de open imkerijdag op zondag 9 juli zal de winnaar bekend gemaakt worden en wordt het beeldje overhandigd.



Verslag van uw voorzitter

- Op 12 maart hielden wij onze **Algemene Leden Vergadering**. Saffron Pape werd als nieuwe secretaris gekozen. Belinda Glöckler gaat de communicatie doen te weten de vernieuwde website beheren en is redactielid van Bij-Zaken. Gerrit Schipper werd herkozen als penningmeester en Ko Veltman gaat nog een jaar door als voorzitter. Het voorstel om het aantal volken per imkertuin terug te brengen van 10 naar 8 werd aangenomen.
- De NBV gaat zijn **statuten** wijzigen. Omdat wij een onderdeel zijn van de NBV moeten die nieuwe statuten aansluiten bij onze statuten en ons huishoudelijk reglement. In de nieuwe afspraken komt te staan dat elk lid van onze afdeling ook lid is van de landelijke Bijvereniging, de NBV. Dat is in onze afdelingen (nog) niet het geval. Bij veel andere afdelingen in het land wel. Traditioneel is niet iedere imker van onze afdeling bereid om ook de contributie aan de NBV te betalen. En bij ons zijn ook nog eens alle tuiniërs op beide parken lid van de AVBB. Voor de tuiniërs is het niet aantrekkelijk om ook lid te worden van een landelijke Bijvereniging waarmee zij weinig of geen band hebben. Dit wordt een bespreekpunt voor onze jaarvergadering 2024. Het bestuur gaat bedenken hoe wij hier het beste mee om kunnen gaan en komt met een voorstel op de volgende ALV, waarna de leden een besluit nemen.
- Op 20 en 21 mei zou er een **cursus korf- en manden vlechten** worden georganiseerd in ons museum. Omdat er te weinig belangstelling voor deze cursus was, kon de cursus niet doorgaan. In het najaar doen wij een nieuwe poging.
- Op de imkersoos van mei ontving de heer van der Aert een **gouden speldje** voor zijn 25-jarig lidmaatschap van de NBV.
- Op zaterdag 6 mei bezochten velen van ons de gezellige **Beemster bijenmarkt**.
- **Op zondag 9 juli** doen wij mee aan de **landelijke open imkerijdagen**. Op de borrel als afsluiting van deze bijzondere dag wordt de winnaar bekend gemaakt van de verkiezing van de AVBB-er van het jaar. Het (wissel) beeldje wordt dan aan hem/haar overgedragen. Zie voor deelname de aankondiging elders in dit blad.
- Kijk ook eens op onze vernieuwde website. **www.bijenverenigingamsterdam.nl**
Nog niet helemaal klaar, maar wel een mooie verbetering.

Het bijenweetje

Begin mei, zo rondom 4 en 5 mei, gaf iemand op het bijenpark mij het boek "Winterbijen". "Dit vind jij vast wel een interessant boek om te lezen" werd erbij gezegd. En dat was ook zo.

Een verhaal van schrijver Norbert Scheuer, dat zich afspeelt aan de Belgisch - Duitse grens aan het eind van de tweede wereldoorlog, in 1944. Geschreven door een niet imker bevat dit boek veel informatie die je eerder zou verwachten bij een zeer ervaren imker. In de vertaling vanuit het Duits er soms wat misgegaan. Zou wordt er consequent het woord "bijenkist" gebruikt i.p.v. bijenkast. Ook opvallend is dat de bijenvolken last hebben van de varroamijt . Varroa is afkomstig uit het oosten en is rond 1980 in rap tempo naar ons toegekomen. Het lijkt mij niet waarschijnlijk dat deze parasiet al in 1944 aanwezig was in de bijenvolken. Ook wordt de tracheënmijt beschreven. Die kwam in die tijd wel degelijk veel voor, maar is later, toen wij de varroa gingen bestrijden, goddeels verdwenen. De varroabestrijding werkte gelijktijdig heel goed tegen tracheënmijten.



Het verhaal gaat over een imker, Egidius Arimond, die piloten en joden over de grens naar België smokkelde. Omdat hij zijn carnica volken hoog in de heuvels had staan kreeg hij vergunning om in de nacht zijn bijen te transporteren. Met zijn paard en kar verplaatste hij zijn volken. Midden op de kar stond een lege kast met daarin de persoon, die hij over de grens smokkelde. In de kasten daaromheen zaten steeklustige volken. Een Duitse soldaat die zijn lading wilde controleren zou daar al snel vanaf zien als hij kennismakte met de bijen. Uit voorzorg had hij de volken moerloos (en dus agressief) gemaakt. De koninginnen uit de volken werden in een krulspeld op de kleding van de persoon in de bijenkast gespeld. Mocht een volk opengemaakt worden dan zouden de bijen snel naar de koningin vliegen en zo een laag bijen vormen over de vluchteling in de lege kast. Egidius deed dit niet alleen omdat hij vluchtelingen wilde helpen. Hij deed dit vooral omdat hij medicijnen voor zijn epilepsie moest kopen. Door zijn regelmatig terugkerende epileptische aanvallen hoefde hij niet te dienen in het Duitse leger. Mannen met die aandoening werden in het Duitsland van toen vaak niet in leven gehouden. Egidius mocht blijven leven, maar werd wel verplicht tot sterilisatie. Dat maakte hem weer populair bij de vrouwen in het dorp. Hun mannen vochten in het leger of waren al gesneuveld. Egidius maakte daar dankbaar gebruik van.

Parallel in dit verhaal loopt ook het verhaal van de benedictijner monnik Ambrosius Arimond. Die leefde rond 1489 en was vernoemd naar de echte heilige Ambrosius, de bisschop van Milaan in het jaar 400. De benedictijn Ambrosius Arimond was imker en bracht zijn carnica-bijen mee vanuit Zwitserland naar het klooster in de Eifel. Vanwege onzedelijke betrekkingen met een boerenmeid werd Ambrosius geëxcommuniceerd, waarna hij vrolijk verder leefde met zijn boerenmeid en ook nog een aantal kinderen kreeg. Egidius Arimond, de imker in de oorlogsjaren in de Eifel, was een verre nazaat van hem. In de dorpsbibliotheek bestudeerde hij geschriften die zijn voorvader schreef in het klooster. Informatie die hij goed kon gebruiken bij het werk met zijn carnica volken. Egidius overleefde de oorlog, maar stierf in datzelfde jaar nadat hij met een net geschepete zwerm vanaf zijn ladder op een landmijn stapte.

Een bijzonder verhaal met mooie informatie voor imkers, maar ook voor lezers die iets meer van het leven van de bijen willen leren.

Voor de liefhebber heb ik het boek in de boekenkast voor het museum neergelegd. Veel leesplezier.

Ko Veltman

Groenrubriek

Het voorjaar is heel wisselvallig, koud en met heel veel regen. Zodoende zijn we laat in de tuin begonnen. Met een bijkomstig voordeel dat ik alles wat er opkomt nu laat groeien en wat een verrassing wat er allemaal bovenkomt! Een heel veld geelbloeiende dovenetel en hier en daar wat longkruid dat bloeit in twee kleuren paars en roze in één bloem.

Vorig jaar hebben we een kleine Pieris geplant en die laat nu ook haar schoonheid zien met 'n zee aan roodgekleurde rozetten (blaadjes). Het is net een kampvuurtje. Ook krijgt ze daarna allemaal witte trosbloemetjes.

De pieris komt voor in berggebieden in Zuidoost-Azië. Het oosten van Noord-Amerika en op Cuba. Hij is van de heidefamilie. Pieris (Ericaceae), bloeitijd maart tot en met mei.

De plant is winterhard tot -20°C en blijft de hele winter groen.

Misschien ook een aanrader voor uw tuin?

Tineke de Groot



Fly Gaai!

Eind april wilde ik 's middags in de bijen gaan werken, maar dat liep even anders. Toen ik op mijn imkertuin op het NP aankwam, hoorde ik in de heg bij de waterkant vreemd geritsel. Toen ik ging kijken, zag ik dat er een Gaai (Vlaamse Gaai mag niet meer, terwijl dat toch veel leuker klinkt) op een of andere manier verstrikt was geraakt in de heg. De vogel schrok van me en fladderde wild en krijste hard, maar het dier kwam niet los. Vanuit mijn ooghoek zag ik plots nog meer beweging, maar veel minder wild. O jee, er bleek nóg een Gaai vast te zitten, alleen was deze er erger aan toe. Hij of zij hing er vrijwel letterlijk als een dood vogeltje bij. Toen ik goed keek zag ik dat beide plastic draadjes om hun poten hadden en daarmee vast waren komen te zitten. Waarschijnlijk hadden ze die meegenomen als nestmateriaal. Misschien dat er een vast was komen te zitten, en had de ander willen helpen, waardoor die ook in de penarie belandde.

Maar wat nu? Ik was bang de dieren te verwonden als ik zelf ging morrelen, en wat moest ik met de vogel doen die op apegapen lag? En bovendien, ik weet niet of u al eens goed een Gaai van dichtbij hebt bekeken, maar die blijken dan best wel groot te zijn, met name die snavels! Ik was wel eens bij een vogelringsessie aanwezig waarbij een ringer onophoudelijk ongenadig in zijn handen werd gepikt, en daar had ik niet veel zin in - om over vogelgriep nog maar te zwijgen.

Er was verder niemand aanwezig, maar ik kon de vogels natuurlijk niet aan hun lot overlaten en dood laten gaan. Uiteindelijk besloot ik de dieren-ambulance te bellen. Om de situatie goed in te kunnen schatten, wilden ze graag dat ik een filmpje appte. Nou app ik niet, maar e-mailen mocht ook. Na wat heen en weer gebel - "We komen binnen een half uur". "O nee, het wordt een half uur later". "Bent u er nog?" - kwamen er uiteindelijk na anderhalf uur twee uiterst vriendelijke en kundige mensen de gaaien bevrijden. Ze knipten de draden van de vogelpootjes af, keken buiten het park in de schaduw nog even of de pootjes niet ontzet waren en lieten ze vervolgens vrij. Hoera, zelfs de grote zielepiet had het gehaald! Wat mooi toch, de dierenambulance.



Daniëlle Kars

We stellen een aantal leden aan u voor!

Kennen de leden van de AVBB elkaar? Misschien een beetje. Of alleen van gezicht. Daarom in deze en komende Bij-Zaken steeds enkele leden of een enkel lid om aan u voor te stellen.

Dit keer interviewden enkele leden elkaar. Jacha Rootlieb, nieuw op het park, en Coco van Dijk, al vijftien jaar gelukkig op het Bijenpark, spraken samen, Marja van der Veldt interviewde Frank Holleman (de return komt in Bij-Zaken van september) en Tineke Viersma, al sinds 1970 op tuin 6 deelt (veel) herinneringen.

Wilt u ook herinneringen delen? Doe dat vooral. Wilt eindelijk kennismaken met die ene buurman of buurvrouw? Interview hem of haar of elkaar en stuur het resultaat (met foto) naar de redactie van Bij-Zaken!

Jacha Rootlieb

Jacha en haar partner Martijn hebben in januari 2023 de sleutel gekregen van tuin 74, na 3,5 jaar op de wachtlijst en een degelijke ballotage hadden ze de hoop al bijna opgegeven. Zij kennen het Nieuwe Bijenpark via Piet Kreeft en waren meteen enthousiast. Ze wonen in het centrum van de stad en hun terras staat vol met potten, maar dat is toch wat anders dan een echte tuin, zegt Jacha stralend. Ze helpt wel een dame die haar tuin niet meer zelf kan onderhouden, waardoor ze wat tuinervaring heeft opgedaan, maar nu kan ze eindelijk, na jaren tuinbladen lezen, haar dromen waarmaken.

In Zwaanshoek had Jacha even een moestuin, maar daar moest ze helaas vrij snel stoppen, dus nu begint het echte tuinleven. Ze heeft al een paar nachten op de tuin geslapen en genoten van de rust en alle dieren. Inmiddels is er al een uil gespot en natuurlijk ook de hazen, de fazant en zelfs twee ijsvogels. Na de eerste nacht zag ze een dode duif op de grond liggen zonder hoofd, dramatisch beeld, maar dat is de natuur nu eenmaal, deze staat op de foto. Hopelijk komen de vossen ook nog langs. Ze is een echte vogel-liefhebber en volgt diverse facebookgroepen over vogel-determinatie.

Martijn leeft ook helemaal op en is al flink aan het klussen gegaan.



Tuin 74 was heel goed onderhouden, vertelt Jacha, en het eerste jaar gaan ze eerst rustig kijken wat er allemaal in groeit en bloeit, alle seizoenen doorlopen. Dus voorlopig geen wilde plannen. Het is fijn om te horen dat ze met veel respect en liefde voor deze tuin gaan zorgen. Voor haar verjaardag heeft iedereen bedacht dat ze vast tuinboeken nodig had, dus nu heeft ze een paar kilo aan tuinboeken.

Toch geeft ze aan dat ze heel blij zal zijn met tips van ervaren tuiniers, Clarijalke is al langs geweest en heeft adviezen gegeven.

Heel fijn dat we echte tuinliefhebbers en "vogelaars" erbij hebben op het park. Veel geluk gewenst!

Coco van Dijk

Coco van Dijk

Coco: "Ik heb het Nieuwe Bijenpark via via leren kennen. Een collega kende iemand die hier had gekeken, zij ging toen zelf ook een kijkje nemen en nam een folder voor mij mee. Vervolgens heb ik het park zelf bezocht en ik heb me gelijk ingeschreven.

"Mijn bezoek vond eind maart plaats, het park was nog heel kaal, maar ik wist direct: dit wil ik. Er waren leuke hoekjes, ik kreeg er een heel fijn gevoel bij, ik was op slag verliefd. Ik had toen al zes jaar een tuin op Nieuw Vredelust, maar daar zaten ook veel mensen die helemaal niet van de natuur houden. Op dit park zitten meer gelijkgestemde zielen. Na mijn inschrijving ben ik vrij snel geballoteerd en tot mijn grote verrassing werd ik in de herfst al gebeld dat ik naar een tuin mocht komen kijken. Volgens Hanneke, die me indertijd belde om mij uit te nodigen, klonk ik zo blij dat ik bijna door de telefoon sprong!

Ik heb mijn tuin sinds november 2008. Ik heb in het begin de eendaagse cursus voor nieuwe tuiniers gevolgd over het bijhouden. Ik vond het leuk om er meer van te weten. Ik heb ook veel bijen in mijn

tuin, er bloeit veel, dus ik zorg goed voor de bijen.

Als kind van 6 ben ik in Haarlem begonnen met tuinieren. In de tuin bij mijn ouderlijk huis had ik al een eigen hoekje. Veel later is het idee van een volkstuin ontstaan, iets dat ik eerder maar stom vond. Een kennis bood me aan eens bij haar op het park te komen kijken. Toen realiseerde ik me dat dit wel eens wat voor mij zou kunnen zijn.

Ik kijk al heel lang naar het programma Gardeners' World op de BBC. Ook heb ik veel bladen gelezen over tuinieren: 'Groei en bloei' en het tuinblad van de volkstuinten. Hier op het park heb ik alle lezingen bijgewoond en met Clarijalke en andere tuiniers informatie uitgewisseld. Maar wat ik vooral doe is gewoon kijken, wat lukt hier wel en wat niet? Wat wil mijn tuin? Sommige planten verdwijnen en soms komen ze op een andere plek beter tot hun recht. Wat ik sowieso doe met nieuwe planten is ze een beetje helpen met wat biologische potgrond.

Favoriet in de tuin

Esdoorns vind ik bijvoorbeeld prachtige bomen, helemaal nu. Ik heb een voorkeur voor donkergekleurde bomen met rood of bruin blad. Nu zijn de roze dovenetels prachtig, zo heb ik elk seizoen wel een paar planten waar ik extra van geniet. Een tijd geleden werd mij gevraagd om mijn favoriete bloem te beschrijven in Bij-Zaken, ik heb toen geschreven over de Corydalis. Ik houd van de combinatie van blauw en groen, zoals nu de vergeet-mij-nietjes.

Ik ben ook gek op de vogels in mijn tuin en op het park. Ik ben lid van de Vogelbescherming en op hun advies voer ik de vogels het hele jaar door. Daardoor zie ik koolmezen, pimpelmezen en groenlingen in mijn tuin. De groenlingen zijn de baas over de koolmezen; de koolmezen pakken iets en gaan ergens zitten om het op te eten. De groenlingen blijven op de voerbak zitten. Verder zie ik vinkjes, bonte spechten, fazanten en natuurlijk zwartkoppen met dat kenmerkende ketsende geluid. De merels weten inmiddels de weg naar mijn tuin ook te vinden, daar leg ik rozijnen voor neer. Vroeger was hier een boomklever, die heb ik al lang niet meer gezien. En natuurlijk de roodborstjes en ik hoor sinds kort weer de zanglijster. Die is zo schuw dat ik 'm alleen hoor. En niet te vergeten de winterkoninkjes en de ooievaars die overvliegen.

De vijver

Na ongeveer een jaar heb ik de vijver in mijn tuin ontdekt. Die was dichtgegooid met aarde en helemaal begroeid. Na het uitgraven bleek deze zo'n 70 tot 80 centimeter diep. Dat leek me niet handig, dus ik heb er wat puin en zand in gegooid zodat de diepte nu ongeveer 40 centimeter is. Inmiddels denk ik dat dit misschien geen handige actie is geweest. Ik vind kikkers namelijk erg leuk, maar ik zie nooit kikkerdril.



In het begin tuinierde ik ook netter. Maar nu ik steeds meer leer over ecologisch tuinieren, maak ik bijvoorbeeld meer eilanden in het gras en maai ik niet in mei. Ook is er geen zwarte grond. Indertijd heb ik een vijgenboom te dicht bij mijn huisje gepland. Die werd zo groot, dat de wortels misschien wel halverwege mijn huisje dreigden te komen. Met pijn in mijn hart heb ik die boom dus toch maar weggehaald. En ik moet ook bekennen dat ik teleurgesteld was dat de vijgen werden opgegeten door mieren en andere beestjes tegen de tijd dat ze rijp werden. Ik heb er dus zelf weinig plezier van gehad.

In de winter ben ik een keer per week op het park, ondanks de harde wind en een uur fietsen. In de zomer ben ik hier zeker vier dagen en drie nachten, met een beetje mazzel meer, afhankelijk van drukte op mijn werk. Als het even kan, ben ik ook bij alle bijeenkomsten die op het park worden georganiseerd.

Of ik nog een tip heb? Nou, zoals gezegd voer ik dus de vogels, maar laatst had ik wel vier ratten bij de voederplek. Zij kwamen op het voer af dat de vogels morsten. Ik wil natuurlijk wel vogels blijven voeren, maar geen ratten, dus toen heb ik met een oude sushi bak een opvangconstructie bedacht. Die heb ik er met touw onder bevestigd en dat werkt goed. Alles wat de vogels morsen, valt in de bak en daarna heb ik geen rat meer gezien. Ook heb ik er stekels in geplaatst zodat de halsbandparkieten er niet met al het voer vandoor gaan.

Ik ben nog steeds ontzettend blij met mijn tuin en mijn huisje op het park. Als het even kan, dan kom ik. Ook al ben ik grieperig, ik knap er altijd ontzettend van op om naar het park te gaan, dat is echt het beste medicijn dat er is. Zodra ik het park oloop, ga ik veerkrachtiger lopen.”

Jacha Rootlieb

Frank Holleman

Frank heeft zijn domicilie op een grote zonnige tuin (NP 23) van ruim 500 m2 groot, afgescheiden door een sloot, met uitzicht op een van de singels. Hij is in 2006 op deze idyllische stek attent gemaakt door vrienden die er al een tuin hadden, vertelt hij. Daarvoor tuinierde hij op De Groote Braak achter de Haarlemmerweg. Maar al bij zijn eerste bezoek aan het Bijenpark is hij er verliefd op geworden en specifiek op juist deze tuin. Hoewel het perceel aanvankelijk erg bebost en verwaarloosd was, zag hij onmiddellijk de mogelijkheden. Tineke Polak had hem tijdens een oriënterende wandeling op het park rond geleid en hem verteld dat nummer 23 binnenkort beschikbaar kwam. Dus Frank rook zijn kans. Maar helaas, daarmee was hij er nog niet, aldus Tineke. Zij stelde hem op de hoogte van het bestaan van de ballotagecommissie. Pas als die je geschikt achtte, kon je op het park een tuin huren. Dat werd dus nog spannend.

Maar Frank kwam erdoor en had zelfs het geluk de door hem zo gewenste tuin te krijgen. Hij kon aan de slag. Hij begon met het verwijderen van een aantal bomen en met het uitroeien van de veelvuldig voorkomende heermoes en berenklaauw. Toen die oorlog gestreden was, plantte hij andere groeisels aan, waaronder een bejaarde perenboom uit zijn oude omgeving, vergrootte zijn huisje, plaatste beelden en bouwde een vijver. Hij bewoont nu een soort juweeltje met veel bloemen en vruchtbomen en verschillende verborgen zitplekjes. Ook de oude perenboom is aangeslagen.

Frank verblijft een groot deel van het jaar op het park. Hij heeft een goede kachel voor de koude dagen. Hij geniet van de vrijheid, komt tot rust, probeert de vliegtuigen waar hij zo nu en dan last van heeft te negeren. Want 'als je je aan iets of iemand ergert, wordt het alleen maar erger', heeft hij ooit geleerd van Hanneke Boersma. En daar houdt hij zich aan. Hij heeft veel contact met andere bewoners. Desgevraagd doet hij klussen en tuinwerkzaamheden voor hen. Eventueel samen met Jasper Uitman.

Waar Frank ook van geniet, is de omgeving van het park, de resten van het voormalige landelijke gebied. Zo heeft hij een zwak voor de oude Osdorperweg met zijn gevarieerde bebouwing, zijn uitzicht op de polders en zijn kleurrijke bewoners met hun diverse bedrijvigheden. Hij fietst er graag langs, koopt er onder meer planten. Dit jaar is hij zelfs voor de eerste keer sinds hij hier woont naar de dodenherdenking gegaan op 4 mei bij het gedenkteken ter hoogte van de Lutkemeerweg. Hij vond het heel intiem, indruk-



wekkend. Na afloop was er zelfs koffie voor de bezoekers. Dus volgend jaar mogelijk weer. Hoe ervaart Frank het lidmaatschap van de AVBB?

Prima, vindt Frank. Goed dat er ook imkers zijn op het park. Dat geeft deze 'volkstuinten' iets extra's ten opzichte van andere. Het geeft een extra verbinding. Met name de alom aanwezige Gerrit Schipper levert hier een belangrijke bijdrage. Die doet heel veel op het park, zowel voor de SBA als voor de AVBB.

Marja van der Veldt

Tineke Viersma

In mijn jeugd jaren een tuin op de Zuidelijke Wandelweg naast de Ringspoordijk (nu metro op de Zuidas). Jaren later vond mijn moeder al fietsend naar de Groenparken in de stad, dit pareltje. Vreugdevol begonnen, maar helaas snel beide ouders gezondheidsproblemen. Als zorgzame dochter was ik veel op de tuin. Kon hem daarom moeiteloos overnemen. Als ik spreek over aantal jaren hier, zeggen nog enkelen (van horen zeggen), "ja, maar eerst" alsof de eerste jaren niet tellen. "Na und" hoorde ik eens een bergbeklimster zeggen, die als laatste onder groot geloei boven in de hut aan kwam. Dus: wat doet het ertoe, anders dan nu alweer 53 jaar genieten ervan. Want dát is het. Werkend in het gebied van ernstige kinderproblematiek, was de tuin een plek om het hoofd leeg te maken. Zoals ieder lief en leed in het leven krijgt, was en is de tuin de neutrale plek. Het is een wonder dat al die tijd dit Park zo'n eigenheid heeft kunnen behouden. Al die vrijwilligers met hun inspanningen ten gunste van het algemeen belang. Tuiniers gaan geruisloos weg en nieuwe komen aan.

Wat zo over de 'historie' in me opkomt:

Rondom:

- Rustige Osdorperweg met Polderhuisjes (o.a. teelt staakbonen), waar je 'gewoon' even stopte met de auto om een wandelaar mee te nemen.
- De koeien; hun geloei kondigde de lente aan
- De kippen en hanengekraai
- Het ruisen van de populieren op de singels
- Velden bieten/aardappels/graan
- Dreiging: waar komt de Westelijke Randweg (zelfs advies: doe geen bijzonderheden meer aan het huisje!)
- Foutief adres nummer met consternatie toen ambulance op verkeerde Park kwam: waren wij 10? Waren wij 1? Neen, het stadsdeel besloot hierna 4 (2008)
- Vliegtuiglawaai? Daarom zitten "de Parken" nog in deze hoek, gewoon negeren: het went!
- Helaas veel bomen in de omgeving gerooid en daarmee verlies van vogeldiversiteit.

Op het park:

- In 1973 bord met "vogelreservaat".
- Hek met sleutel openen en roepen "Laat maar open".
- Afval werd opgehaald dankzij contact tuinier met Stadsreiniging tot 2008. Groenafval op twee plekken. Om paden te beschermen werd middenplek opgeheven en toegevoegd aan nummer 76.
- Absoluut niets van geluid in het weekend (zelfs 1 timmer op spijer deed al opveren) wel door de week. Geen elektra mogen gebruiken, alles met accu's. Eerste zonnepanelen werden nog "stiekem" aangelegd. Beperkte kleurkeuze voor de huisjes.
- Velen op Park overzomerden. Met de komst van Piet Kreeft (die daar vooral zeer verdienstelijk groen onderhoud deed) het hele jaar door.



- Butagaswissel óp het Park tot 2012.
- Telefooncel aan Museum (voor bereikbaarheidsdienst, handig wanneer mijn pieper afging).
- Bomen mogen rooien na melding aan Bestuur.
- Met grote ogen keken wij op: Harry van Oorschut (nr. 68) liet vrachtwagen na vrachtwagen "rotsblokken" aanvoeren voor zijn tuin ten behoeve van bijzondere aanplant.
- Strengere winters doorstaan met sneeuw en vorst.
- Filmopnames onder andere kinderserie Spangas.

Tineke Viersma

Bijen in de poëzie (Nieuwe rubriek door Janne Cress)

Beehive - Uit: Cane - Jean Toomer (1923)

Within this black hive to-night
 There swarm a million bees;
 Bees passing in and out the moon,
 Bees escaping out the moon,
 Bees returning through the moon,
 Silver bees intently buzzing,
 Silver honey dripping from the swarm of bees
 Earth is a waxen cell of the world comb,
 And I, a drone,
 Lying on my back,
 Lipping honey,
 Getting drunk with that silver honey,
 Wish that I might fly out past the moon
 And curl forever in some far-off farmyard flower.

Wie zich de afgelopen weken op het Bijenpark heeft begeven, heeft vast ook even gezocht bij dat geluid. Daar, op de achtergrond, soms wat hoger, dan weer lager: eindeloos gezoem. Elke dag lijkt er weer iets nieuws in bloei te komen, en de bijen maken er gretig gebruik van.

Zelf was ik enkele weken in Japan – gelukkig wilden mijn oud-medecursisten een oogje in het zeil houden bij mijn bijen, want de meivakantie valt toch ongelukkig samen met de zwermtijd. In Tokio verwonderde ik me over Shinjuku Station, 's werelds drukste metro- en treinstation, waar dagelijks zo'n 3,4 miljoen mensen doorheen lopen. Overweldigend, maar wat vooral diepe indruk maakte, was de stilte. Om andere forenzen niet tot overlast te zijn fluisterden of zwegen de mensen en werd er niet in het openbaar gebeld. Het enige geluid dat ik te midden van al die mensen hoorde, waren voetstappen. Een gelijkmatig geplof van zolen en geklak van hakken. Bijna net zo mooi als dat bijengezoem.

Die enorme schaal waarop de mens bouwt en beweegt – daar moest ik weer aan denken toen ik dit gedicht van de Amerikaanse dichter Jean Toomer tegenkwam. Ook hij beschrijft hoe

een miljoen bijen (en waarschijnlijk gebruikt hij dit als metafoor voor mensen) rondzwermen, wegvliegen en weer terugkomen. Zilveren honing druipt uit de zwerm. Zou Toomen hiermee al het kostbare bedoelen waar de mens zo gek op is? Goud, zilver en geld. Ook de verteller houdt ervan: 'Getting drunk with that silver honey.' Wie zich in de maatschappij begeeft, ontkomt er haast niet aan meegesleurd te worden door het verlangen naar bezit.

Tegelijkertijd lijkt hij ook te voelen hoe klein en nietig hij is in het universum: 'Earth is a waxen cell of the world comb / And I, a drone [...]', en droomt hij ervan aan de hectiek en het gezoem te ontsnappen. 'Wish that I might fly out past the moon / And curl forever in some far-off far-myrd flower.'

Als mens willen we vaak zijn waar we niet zijn. Al eeuwenlang trekken mensen van het platteland naar de stad, en tegelijkertijd bestaat er in de stad weer een romantisch beeld van het platteland. Het is ook vermoeiend, altijd maar verlangen naar dat wat je niet hebt. We willen ons vast allemaal wel eens oprullen en bijslapen in een net opengesprongen bloem.

Janne Cress

Ecologisch tuinieren

Zondag 2 april jl. was Elise Groothuis te gast tijdens onze zondagse Soos. Zij vertelde hoe je ecologisch kunt tuinieren en dat beginnen helemaal niet zo moeilijk is. Mocht je het gemist hebben, hierbij haar verslag en hopelijk genoeg inspiratie om zelf aan de slag te gaan.



Hoe begin je een ecologische tuin

Vaak hoor ik van mensen dat ze het lastig vinden om in hun tuin op een ecologische manier aan de slag te gaan. Er wordt al snel gedacht dat het betekent dat het een rommelig en chaotisch geheel wordt. Wanneer ik dan vraag of ze dat in de natuur ook zo zien, is het antwoord meestal ontkennend. En dat is interessant, want het betekent dat je met de natuur als leidraad een evenwichtig geheel kunt maken zonder dat het slordig hoeft te zijn.

Een natuurlijke tuin betekent dat het een levendige tuin zal zijn, waarbij je als eigenaar probeert een aantrekkelijke plek te maken voor zoveel mogelijk verschillende soorten planten en dieren. Met dat in je gedachten ga je eigenlijk vanzelf andere keuzes maken en dat zal op veel verschillende gebieden zijn.



Een kort gemaaid grasveld is vaak ontstaan uit de gewoonte om het zomers wekelijks te maaien omdat dit er 'netjes' uitziet. Dat daarmee ook letterlijk al het leven weggemaaid wordt, realiseren veel mensen zich niet. Er is juist heel ijverig alles tussenuit gehaald wat geen gras is. Toch is het vrij eenvoudig om er op een andere manier mee om te gaan. Eerst door niet meer alles weg te steken en misschien later door minder vaak te maaien. Elke (kleine) stap die je doet richting een natuurlijker tuin helpt!

Probeer maar eens om (een deel van) het gras minder vaak te maaien. Al wanneer je het een maand laat staan zul je effect zien. Er komen veel meer insecten op af en als bijvoorbeeld de klavers tot bloei komen zul je zien dat er opeens heel veel meer leven naar je tuin komt. Als je dit hebt ervaren zul je vast merken dat je dit zo wilt blijven doen.



Dit is een makkelijke manier om een ecologisch aspect toe te voegen in je tuin. Wanneer op



een bepaalde plek het gras te hoog is, kun je ervoor kiezen om dat weer eens korter te maaien en een ander stuk te laten staan wat dan weer langer mag groeien. Deze manier van maaien wordt in het openbaar groen ook steeds meer toegepast. Je noemt het gefaseerd maaien of sinus maaien. Tot laat in het najaar is het heel belangrijk om verschillende stukken gras hoog te laten staan. Er zijn vele soorten insecten waaronder vlinders en zweefvliegen die hun eitjes ook op deze planten afzetten.

Ook kun je een stukje bloemenweide maken, waarbij je als een soort eilandje een stuk zwarte aarde inzaait met een mooie zadenmix. Kijk daarvoor eens op de website van www.cruydhoeck.nl die hebben echt prachtige biologische mengsels.

Een hele leuke manier om eens anders naar je eigen tuin te kijken, voordat je daadwerkelijk aan de slag gaat, is om op je gemak een observatierondje te maken. Kijk maar eens goed naar wat er echt allemaal groeit in bloeit in je tuin en wat voor leven er al is. Want ook een klein oppervlak van een tuin helpt mee het verschil te maken!

Uiteindelijk maken dit soort veranderingen het tuinieren ook steeds gemakkelijker. Doordat je minder vaak ingrijpt in het natuurlijke proces, heb je er minder werk aan. Het is een kwestie van steeds opnieuw kijken wat er gaande is in je tuin en daarop te anticiperen.



Elise Groothuis

ecologisch tuinontwerp- tuincoach- lezingen en workshops
www.jufintgroen.nl

De maandelijkse ledenbijeenkomst stond op 2 april in het teken van ecologisch tuinieren. Coco van Dijk schreef een impressie over

de lezing van Elise Groothuis

Elise is al lange tijd een enthousiaste (moes)tuinier, ze geeft lezingen en adviezen op diverse plekken, ze kan eventueel op je tuin komen voor een persoonlijk advies. Ze heeft ook de imker opleiding op het Nieuwe Bijenpark gedaan.

De grootste boodschap is eigenlijk dat je in veel opzichten beter minder dan meer kan doen. 'Winterklaar' maken van je tuin is bijvoorbeeld uit den boze. Nooit in het najaar alle dode resten snoeien, maar alles laten staan tot het nieuwe voorjaar. De twijgen, zaden en takken zijn aantrekkelijk voor heel veel beestjes en daar worden onder andere de vogels weer blij van. In het voorjaar kun je de dode gedeeltes weg knippen en direct in kleine stukjes op de grond laten liggen, een mooi begin van een mulchlaag. Zwarte aarde is niet meer van deze tijd, lekker bodembedekkers hun gang laten aan. Alleen waar ze de planten belemmeren weghalen. Mulchen kun je het hele jaar door doen.

Gras vaak maaien doodt al het leven ondergronds en bovengronds, het advies is twee keer per jaar maaien, vooral niet in mei (denk aan de campagne: Maai mei niet). Hierdoor krijgen de madeliefjes, paardenbloemen e.a. een kans, ook fijn voor de bijen. Je kan bijvoorbeeld een aantal 'eilanden' gras laten staan en padjes maaien. De eilanden dienen tweemaal per jaar gemaaid te worden (in juni en in het najaar).

Wellicht is dit ook een optie voor het grote grasveld op het Nieuwe Bijenpark? Het zou mooi zijn als de groencommissie zich hierover buigt met Jasper, het scheelt een hoop werk (en geld?).

Een kleine waterpartij – dat kan een bak zijn, of kleine vijver – trekt weer veel andere insecten aan, libelles, enzovoort, mag eigenlijk niet ontbreken in een ecologische tuin.

Helaas blijken de meeste bloembollen heel erg bespoten en daarmee gif voor de bodem, biologische bloembollen zijn wel verkrijgbaar, zoeken op internet of kijken bij "Velt".

Daarnaast is Elises advies natuurlijk ook om biologische planten te kopen, kwekerij Wiering bijvoorbeeld, is vlakbij het Nieuwe Bijenpark (15 minuten lopen). Het bedrijf komt ook op de Open Imkerijdag op 9 juli.

Kortom, misschien blijft er wel tijd over om gewoon te genieten en de natuur haar werk laten doen, in elk geval scheelt het een hoop gesleep als je de takjes, groenafval etc. klein maakt en op je tuin laat.

Elise is bereikbaar: 06-44188903, info@jufintgroen.nl, www.jufintgroen.nl

Coco van Dijk

Het estafetteestokje

In de rubriek Het estafetteestokje schrijft een lid over zijn of haar belevenissen op de (bijen)tuin.

"Kom eens kijken naar mijn tuin op het nieuwe Bijenpark."

Zo begon het 7 jaar geleden; mijn eerst kennismaking met het park op uitnodiging van een koorvriendin. Ik was gelijk enthousiast wat een paradijs zo aan de rand van de stad.

Hier wilde ik ook graag een tuin! Na jaren op mijn balkon en rond de boomtuin in de straat getuinierd te hebben werd het tijd voor "iets groters".

Gelukkig kreeg ik Enno mijn echtgenoot ook enthousiast en zo werden we na inschrijving en ballotage de trotse eigenaars van tuin nummer 30.

We hebben eerst een jaar aangekeken wat er allemaal groeit. Dat bleek een veelheid van gele bloemen, niet echt mijn favoriete kleur, maar nu na 6 jaar begint het heel langzaam "onze tuin" te worden.

Ons huis in de stad staat alweer vol met zaailingen die straks de grond in mogen, ik heb inmiddels geleerd daar niet te vroeg mee te beginnen want de slakken zijn dol op de jonge blaadjes ;-)

In deze tijd is het altijd weer een verrassing wat er allemaal weer op is gekomen.

Wij genieten met volle teugen van onze tuin, daar waar je tot rust komt. Want wat is er heerlijker dan na het werk even zonder gedachten te zijn en helemaal zen te zijn in je tuin met op de achtergrond het gekwinkeleer van de vogels en het gezoem van de bijen.

Enno en Monique Roosink

25-jarig lidmaatschap

Op de imkersoos van mei ontving de heer van der Aert uit handen van onze voorzitter Ko Veltman een gouden speldje voor zijn 25-jarig lidmaatschap van de NBV.



Hennep

Annemieke Timmerman was bij Annette van der Knaap in Erica. Annette is een grote fan van hennep en zou graag zien dat iedereen een metertje inzaait. Annette heeft ter informatie een folder gemaakt. De folder nemen we integraal op in Bij-Zaken. Hennep is ook voedsel, gepeld en ongepeld verkrijgbaar, maar de zaden waar het hier om gaat, zijn bedoeld om te zaaien, niet om te eten.

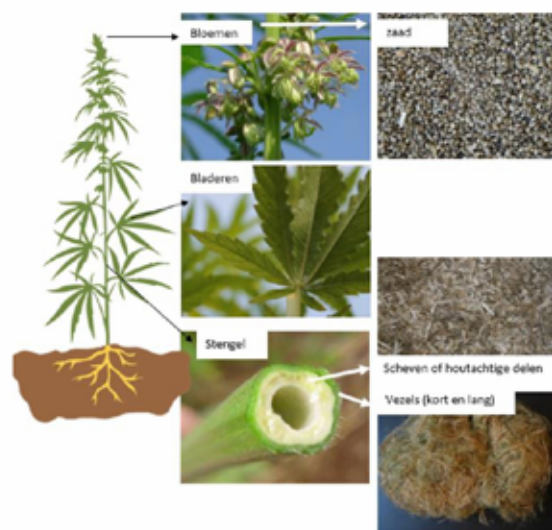
Wil je graag hennepzaad? De zaden worden verkocht op de Noordermarkt, maandagochtend en zaterdag, via BeeSupport, de kraam bij het speelplaatsje achter de kerk. Zakjes 10 gram, 3 euro, 100% voor BeeSupport (dus meer geven mag....).

Je mag ook bellen met Annemieke Timmerman. Per mail te bereiken: imkermiek@gmail.com of per telefoon:

06 10981271 of langskomen bij Soet Heem in de Donker Curtiusstraat 2K. www.soetheem.nl

Je hebt maar 10 zadjes nodig voor een vierkante meter. 10 gram is goed voor 100 m².

Hennep is de meest krachtige en veelzijdige plant op aarde. De enige plant die ons kan voeden, huisvesten, kleden, genezen en van energie kan voorzien.



Afbeelding: <https://inagro.be/>

Zaai hennep vanaf april/mei

2 kg zaad/hectare of

9 zaden per m².

WAAROM?

Hennep kan ons en onze aarde redden.

Eén hectare hennep neemt evenveel CO₂ op en produceert evenveel zuurstof als 25 hectare bos. 2x per jaar teelt van vezelhennep **neemt per jaar 44 ton CO₂/ha op**, een bos neemt 12 ton/ha op.

<https://www.clm.nl/nieuws/vlas-en-hennep-gewassen-met-toekomst/>

Van de hennepplant kunnen meer dan **50.000 duurzame producten** gemaakt worden en voedsel van hennepzaad bevat alle essentiële aminozuren en omega 3, 6 en 9 vetzuren in de juiste verhoudingen. Het is daarmee de ideale gezonde vleesvervanger en niet genetisch gemodificeerd of gemanipuleerd. Koeien die vezelhennep gevoerd krijgen, geven meer melk en zijn minder ziek.

<https://hempcollective.nl/waarom-hennep/de-toepassingen/>

Pollen van de hennepplant zijn waardevolle voeding voor veel insecten waaronder minstens 23 soorten bijen. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0961953419300248>

Cosmetica en zeep van hennep vervuilen het water niet.

<https://www.feeling.be/beauty/voordelen-hennep-in-beautyproducten>

Eén hectare hennep kan evenveel papier produceren als 4 hectare bomen. Papier van hennep kun je **8 keer recycleren**, papier van hout maar **3 keer**. Hennep groeit in **90 dagen** van zaaien tot oogsten, een boom doet daar **20 jaar** over.

Hennep kan overal verbouwd worden, heeft weinig water nodig en is daardoor bestand tegen klimaatverandering en lange periode van droogte. Er is geen kunstmest of insecticide nodig.

Hennep is de ideale grondstof voor textiel, canvas touwen en schoenen, en verminderd daarmee het gebruik van bestrijdingsmiddelen tijdens de teelt. Ter vergelijking: de katoenproductie gebruikt 50% van de bestrijdingsmiddelen wereldwijd.

<https://greencuisinecbd.com/nl/het-planten-van-hennep-kan-de-wereld-redden/>

Hennep staat in de top 3 van gewassen met de grootste bijdrage aan biodiversiteit en neemt een grote hoeveelheid stikstof op. <https://inagro.be/nieuws/hennep-waardevol-voor-de-biodiversiteit>

Geslaagde actie!

In Bij-Zaken, editie zomer 2022, stond het verslag van Coco van Dijk over de inspanningen een frame te plaatsen op de plek van een weggewaaid ooievaarsnest. Dat was geen sinecure, maar het lukte met de inzet van een aantal leden. Niet zonder resultaat. Want er zijn weer ooievaars teruggekeerd! Bijgaande foto van Coco is het bewijs.



Recept

Kwarkpannenkoekjes met honing en sinaasappel van Foodiesmagazine.nl

Benodigheden

2 sinaasappels
2 eieren
2 eetlepels suiker
Snuf zout
100gr zelfrijzend bakmeel
250gr volle kwark
Boter
3-5 eetlepels honing

Bereiding

1. Was de sinaasappel met flink heet water, wrijf hem droog en rasp de schil. Kluts de eieren met de suiker, een snuf zout en de rasp. Meng het zelfrijzend bakmeel erdoor. Voeg kwark toe en roer tot een glad beslag. Laat het beslag 30 minuten rusten.
2. Snijd van beide sinaasappels de boven- en de onderkant eraf. Snijd daarna met een scherp mes de schil inclusief de witte huid weg. Snijd het vruchtvlees in dunne plakken. Smelt de boter in een koekenpan en schep er zoveel beslaghoopjes in als in de pan passen. Bak de pannenkoekjes 4 tot 5 minuten per zijde op middelhoog vuur.
3. Verdeel de pannenkoekjes over borden en leg de sinaasappelschijfjes ertussen. Strooi de pistachenoten eroverheen en bedruip rijkelijk met honing.

Credits: foto Stephan de Raay, receptuur Willem van Santen, styling Janneke Duister.



Agenda

- 4 juni Soos 11.00 uur
- 9 juli Open Imkerijdag

Donatie:

Van de Familie Wakkerman
ontvangen we het sleutelgeld en de
borg en 3/4 tegelhuur, totaal bedrag
€ 62,50



AVBB - Amsterdamse Vereniging tot Bevordering van de Bijenteelt

Voorzitter:

Ko Veltman

Penningmeester:

Gerrit Schipper

Bankrekening:

NL47 TRIO 0391 033352

Secretariaat:

Saffron Pape

saffron.pape@gmail.com

Bestuur:

Ko Veltman

Gerrit Schipper

Belinda Glöckler

Ereleden:

Ries Hoogendoorn

Rob Saal

SBA - Stichting Bijenpark Amsterdam

Secretariaat:

Sander van Hulsenbeek

siertuinen@bijenpark.nl

Voor de huur van een sier- of imkertuin,
de aan- of verkoop of het (ver)bouwen van
huisjes kunt u zich schriftelijk wenden tot
het secretariaat van de SBA.

Voor de huur van een tuin of imkertuin is
het lidmaatschap van de AVBB vereist.

Redactie Bijzaken:

- Ina Ruijter

tc.ruijter@gmail.com

- Belinda Glöckler

becompany@me.com

Opmaak Bijzaken:

Eline Pellinkhof

Bij-Zaken verschijnt 4 keer per jaar.
Verschijningsdatums: 1/3, 1/6, 1/9, 1/12
Kopij moet uiterlijk 10 dagen voor
verschijningsdatum bij de redactie zijn.